

**Statens jordbruksverks föreskrifter om bekämpning av
ljus ringröta på potatis;**

SJVFS 2007:27

Saknr T 23

Utkom från trycket
den 30 mars 2007

beslutade den 29 mars 2007

Statens jordbruksverk föreskriver¹, med stöd av 5-7, 10 och 27 §§ förordningen (2006:817) om växtskydd m.m., följande.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Syfte	1 §
Definitioner	2 §
Förbud	3 §
Anmälningsskyldighet	4 §
När ska ett potatisparti anses vara smittat?	5 §
Provtagning och undersökning	6 §
Krav på utsädet ursprung	7 §
Vad gäller vid misstänkt förekomst av skadegöraren?	8 §
Vad gäller vid bekräftad förekomst av skadegöraren?	9-11 §§
<i>Undersökning av smittans omfattning</i>	9 §
<i>Beslut om smittans omfattning</i>	10 §
<i>Beslut om troliga smittans omfattning</i>	11 §
Avgränsning av riskområde för skadegöraren	12 §
Vad gör man med ett smittat potatisparti?	13-14 §§
Vad gör man med ett troligen smittat potatisparti?	15 §
Åtgärder på fält som förklarats smittade av skadegöraren	16-18 §§
Övriga åtgärder på smittad brukningsenhet	19 §
Åtgärder på övriga brukningsenheter inom riskområdet	20 §
Rengöring och desinfektion inom riskområde för skadegöraren	21-23 §§
<i>Rengöring och desinfektion av smittad utrustning, lager etc.</i>	21 §
<i>Rengöring och desinfektion av övriga maskiner och lageranläggningar inom riskområdet</i>	22 §
<i>Ytterligare rengöring och desinfektion på smittad brukningsenhet</i>	23 §
Utbytbar odlingssubstrat	24 §
Länsstyrelsens ansvar	25-26 §§
<i>Åtgärder vid bekräftad förekomst</i>	25 §
<i>Uppföljning</i>	26 §

¹ Jfr rådets direktiv 93/85/EEG av den 4 oktober 1993 om bekämpning av ljus ringröta på potatis (EGT L 259, 18.10.1993, s. 1, Celex 31993L0085), ändrat genom kommissionens direktiv 2006/56/EG av den 12 juni 2006 om ändring av bilagorna till rådets direktiv 93/85/EEG om bekämpning av ljus ringröta på potatis (EUT L 182, 4.7.2006, s.1, Celex 32006L0056).

SJVFS 2007:27

Övriga bestämmelser	27-28 §§
<i>Undantag</i>	27 §
<i>Ytterligare bestämmelser</i>	28 §
System för avfallshantering på anläggning som hanterar potatis smittad av skadegöraren	Bilaga

Syfte

1 § Dessa bestämmelser har till syfte att lokalisera och kartlägga utbredningen av bakterien *Clavibacter michiganensis* (Smith) Davis *et al.* ssp. *sepedonicus* (Spieckermann et Kotthoff) Davis *et al.*, vilken orsakar sjukdomen ljus ringröta på potatis, förhindra dess förekomst och spridning samt om skadegöraren påträffas, bekämpa den i syfte att utrota den.

Definitioner

2 § I dessa föreskrifter avses med

Brukningsenhet: En fastighet eller ett företag bestående av en eller flera registerfastigheter eller delar av sådana med gemensam användning av maskiner och annan utrustning för produktion av potatis.

Potatisparti: Knölar eller plantor av potatis som har ursprung i ett eller flera avgränsade odlingsfält inom en brukningsenhet och som är baserade på ett utsäde med enhetlig bakgrund eller knölar av potatis som efter skörd behandlas på ett sådant sätt att de måste ses som en enhet och inte längre kan särskiljas efter ursprung.

Skadegöraren: Bakterien *Clavibacter michiganensis* (Smith) Davis *et al.* ssp. *sepedonicus* (Spieckermann et Kotthoff) Davis *et al.*

Förbud

3 § Allt innehav och all hantering av skadegöraren är förbjuden.

Anmälningsskyldighet

4 § I 4 § växtskyddslagen (1972:318) och 8 § förordningen (2006:817) om växtskydd m.m. finns bestämmelser om att den som har anledning att anta att skadegöraren angripit växt eller växtodling på mark som han äger eller brukar eller växter eller växtprodukter i lager som han innehar för försäljning till andra än konsumenter genast ska anmäla detta till Jordbruksverket eller länsstyrelsen.

När ska ett potatisparti anses vara smittat?

5 § Ett potatisparti odlat i Sverige ska anses vara smittat av skadegöraren om det i ett uttaget prov har visat sig innehålla skadegöraren vid användning av två test baserade på olika biologiska principer eller ett äggplanttest. Testerna ska vara utförda enligt de

metoder som föreskrivs i bilaga 1 till rådets direktiv 93/85/EEG av den 4 oktober 1993 om bekämpning av ljus ringröta på potatis².

Ett potatisparti odlat i annat land än i Sverige ska anses vara smittat av skadegöraren om det i ett uttaget prov har visat sig innehålla bakterier av skadegöraren enligt de testmetoder som föreskrivs i bilaga 1 till direktiv 93/85/EEG.

Provtagning och undersökning

6 § Officiell provtagning och undersökning för analys av förekomst av skadegöraren görs genom Jordbruksverkets försorg.

Krav på utsädets ursprung

7 § Knölar eller plantor av potatis avsedda som utsäde respektive för plantering ska uppfylla kraven i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1995:94) om skyddsåtgärder mot spridning av växtskadegörare samt härstamma i direkt led från material som har erhållits genom ett av Jordbruksverket godkänt program och som har konstaterats vara fritt från skadegöraren vid provtagning och undersökning enligt 5-6 §§.

Vad gäller vid misstänkt förekomst av skadegöraren?

8 § Misstanke om förekomst av skadegöraren kan grundas på misstänkta synliga symptom av skadegöraren eller positiva resultat av lämpliga test.

I avvaktan på slutligt resultat enligt 5 § får ett potatisparti, från vilket ett prov med misstänkt förekomst av skadegöraren tagits, inte förflyttas utan tillstånd av Jordbruksverket. Förflyttning kan endast tillåtas under förutsättning att det inte finns någon identifierbar risk för spridning av skadegöraren och att förflyttningen sker under officiell övervakning som fastställs av Jordbruksverket.

Jordbruksverket beslutar i avvaktan på resultat enligt 5 §, i det enskilda fallet, om åtgärder för att spåra den misstänkta skadegörarens ursprung och för att förhindra risk för spridning av skadegöraren. Ett sådant beslut gäller till dess att det slutliga resultatet har erhållits.

Vad gäller vid bekräftad förekomst av skadegöraren?

Undersökning av smittans omfattning

9 § Vid bekräftad förekomst av skadegöraren i ett prov av knölar eller plantor av potatis ska provtagning och undersökning av förekomst av skadegöraren genomföras i andra potatispartier som är klonmässigt närbesläktade eller har varit i kontakt, genom odling eller annan hantering före eller efter skörd, med det potatisparti där skadegöraren har konstaterats.

Beslut om smittans omfattning

10 § Jordbruksverket beslutar i det enskilda fallet om smittans omfattning.

---

² EGT L 259, 18.10.1993, s. 1, Celex 31993L0085.

Det potatisparti från vilket provet tagits ska förklaras smittat av skadegöraren samt de fält eller avgränsade delar av fält på vilka det smittade partiet odlats.

Maskiner, redskap, transportmedel, lager eller delar därav, packningsutrustning och annan utrustning, inklusive förpackningsmaterial, eller annat material som har varit i kontakt med ett smittat potatisparti ska anses vara smittade i den utsträckning som bedöms nödvändig för att hindra vidare smittspridning.

Beslut om troliga smittans omfattning

11 § Jordbruksverket beslutar i det enskilda fallet om den troliga smittans omfattning till följd av kontakt med det smittade potatispartiet, genom odling eller annan hantering före eller efter skörd, eller genom klonsamband med det smittade potatispartiet. All kvarvarande potatis som odlats på samma brukningsenhet som det smittade partiet ska anses vara troligen smittad om inget annat beslutas med stöd av 10 §.

Avgränsning av riskområde för skadegöraren

12 § Jordbruksverket beslutar i det enskilda fallet om avgränsning av ett riskområde för skadegöraren utifrån besluten av smittans omfattning och troliga omfattning enligt 10-11 §§ samt med hänsyn till ytterligare möjlig smittspridning.

Riskområdet för skadegöraren kvarstår under tre odlingsår efter det att förekomst av skadegöraren har fastställts inom området. Jordbruksverket kan besluta att riskområdet ska kvarstå under längre tid om beslutade bekämpningsåtgärder inte har efterlevts eller inte har visat sig vara tillräckliga.

Vad gör man med ett smittat potatisparti?

13 § Det potatisparti och annat material i förekommande fall som har förklarats vara smittat av skadegöraren får inte förflyttas utan Jordbruksverkets tillstånd. Förflyttning kan endast tillåtas under förutsättning att det inte finns någon identifierbar risk för spridning av skadegöraren och att det sker under officiell övervakning som fastställs av Jordbruksverket.

14 § Det potatisparti som har förklarats vara smittat av skadegöraren får inte användas för vidare odling. Det ska bortskaffas genom någon av följande åtgärder:

1. Förbränning.
2. Uppläggning på avfallsplats som kan godkännas av Jordbruksverket, där det inte finns någon risk för att skadegöraren sprids till omgivningen. I 10 och 13 §§ förordningen (2001:512) om deponering av avfall och i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2004:4) om hantering av brännbart avfall och organiskt avfall finns bestämmelser om deponering av organiskt avfall.
3. Användning som djurfoder efter värmebehandling som säkerställer att skadegöraren inte har överlevt.
4. Leverans, direkt och utan omlastning, för bearbetning på en industriell anläggning som kan godkännas av Jordbruksverket. De krav på avfallshantering som ställs på en sådan anläggning framgår av bilagan.
5. Annan åtgärd som kan godkännas av Jordbruksverket under förutsättning att det inte finns någon identifierbar risk för spridning av skadegöraren.

Om avfall uppkommer vid bortskaffande av smittat parti ska det omhändertas enligt bilagan.

Dokumentation som styrker hur smittade potatispartier bortskaffats ska omgående efter vidtagen åtgärd lämnas till Jordbruksverket.

Vad gör man med ett troligen smittat potatisparti?

15 § Ett potatisparti som förklarats troligen smittat av skadegöraren får inte användas för vidare odling. Det ska bortskaffas enligt 14 § 1-5 eller genom användning som matpotatis avsedd för konsumtion, levererad direkt färdigförpackad och utan att ompaketering får ske.

Anläggningar som sorterar och paketerar ett troligen smittat potatisparti ska ha en avfallshantering som säkerställer att det inte finns någon risk för vidare smittspridning. Potatis avsedd som utsäde får endast hanteras på anläggningen om detta sker separat från de troligen smittade partierna eller efter det att anläggningen har rengjorts och desinficerats.

Vid bearbetning på industriell anläggning enligt 14 § 4 är det tillräckligt med en avfallshantering som säkerställer att det inte finns någon risk för vidare smittspridning

Dokumentation som styrker hur troligen smittade potatispartier bortskaffats ska omgående efter vidtagen åtgärd lämnas till Jordbruksverket.

Åtgärder på fält som har förklarats smittade av skadegöraren

16 § För fält eller avgränsade delar av fält som har förklarats smittade av skadegöraren beslutar Jordbruksverket i det enskilda fallet om att bestämmelserna i antingen 17 § eller 18 § ska tillämpas.

17 § Under minst tre odlingsår efter det att skadegöraren påvisats får potatis inte odlas. Under denna tid ska åtgärder vidtas för att utrota plantor från övervintrade knölar av potatis. Innan potatis åter får odlas ska fältet ha varit fritt från plantor från övervintrade knölar av potatis under åtminstone två på varandra följande odlingsår. Frihet från plantor från övervintrade knölar av potatis kontrolleras av länsstyrelsen.

Den första tillåtna potatisgrödan får endast avse produktion av annan potatis än utsädespotatis. Efter skörd ska potatisen provtas och undersökas enligt 5-6 §§.

Andra gången potatis odlas på fältet får produktionen även avse utsädespotatis. Potatisodlingen ska återkomma efter lämplig växtföljd, vilken ska omfatta minst två år av andra grödor om det gäller odling av utsädespotatis. Även skörd av den andra potatisgrödan på fältet ska provtas och undersökas enligt 5-6 §§.

18 § Under minst fyra odlingsår efter det att skadegöraren påvisats ska åtgärder vidtas för att utrota plantor från övervintrade knölar av potatis. Under denna period ska fältet ligga i träda med ofta återkommande bearbetningar eller ligga i permanent slätter- eller betesvall med ofta återkommande slätter eller intensivt bete.

Innan potatis åter får odlas på fältet ska det ha varit fritt från plantor från övervintrade knölar av potatis under åtminstone två på varandra följande odlingsår. Den första tillåtna potatisgrödan får även avse produktion av utsäde. Efter skörd ska potatisen provtas och undersökas enligt 5-6 §§.

Övriga åtgärder på smittad brukningsenhet

19 § För att potatis åter ska få odlas på ett annat fält på smittad brukningsenhet ska länsstyrelsen ha gjort bedömningen att fältet är fritt från plantor från övervintrade knölar av potatis. Förekommer sådana plantor från övervintrade knölar av potatis ska dessa bekämpas.

Om odling tillåts av länsstyrelsen odlingsåret efter det att skadegöraren påvisats ska certifierat utsäde användas och odlingen ska vara avsedd för produktion av annan potatis än utsädespotatis.

Om odling tillåts av länsstyrelsen andra odlingsåret efter det att skadegöraren påvisats ska antingen certifierat utsäde användas eller annat utsäde som godkänts av Jordbruksverket. För att godkännas av Jordbruksverket ska utsädet vara producerat på en annan brukningsenhet än den smittade brukningsenheten, härstamma från certifierat utsäde samt ha provtagits och undersökts för skadegöraren enligt 5-6 §§. Produktionen får även avse utsädespotatis.

Om odling tillåts av länsstyrelsen tredje odlingsåret efter det att skadegöraren påvisats ska certifierat utsäde användas eller annat utsäde som godkänts av Jordbruksverket. För att godkännas av Jordbruksverket ska utsädet härstamma från certifierat utsäde samt ha provtagits och undersökts för skadegöraren enligt 5-6 §§. Produktionen får även avse utsädespotatis.

De år då utsädesodling är tillåten ska skördad utsädespotatis hanteras skilt från annan potatis alternativt ska det finnas ett system för rengöring och desinfektion mellan hantering av annan potatis och utsädespotatis.

Efter skörd respektive odlingsår ska potatisen provtas och undersökas för skadegöraren enligt 5-6 §§.

Dokumentation som styrker användning av certifierat utsäde enligt andra stycket, och i tillämpliga fall även enligt tredje och fjärde stycket, ska lämnas till länsstyrelsen senast den 1 maj det aktuella odlingsåret. I det fall utsädesköp sker efter den 1 maj ska den avsedda dokumentationen lämnas till länsstyrelsen snarast därefter.

Åtgärder på övriga brukningsenheter inom riskområdet

20 § Inom riskområde utanför smittad brukningsenhet ska, under den period som området är förklarat riskområde för skadegöraren, certifierat utsäde eller annat utsäde som godkänts av Jordbruksverket användas för produktion potatis. Produktionen får även avse utsädespotatis.

Under den period brukningsenheten är förklarat riskområde ska skördad utsädespotatis hanteras skilt från annan potatis alternativt ska det finnas ett system för rengöring och desinfektion mellan hantering av annan potatis och utsädespotatis.

Efter skörd respektive odlingsår ska potatisen provtas och undersökas för skadegöraren enligt 5-6 §§.

Dokumentation som i tillämpliga fall styrker användning av certifierat utsäde enligt första stycket ska lämnas till länsstyrelsen senast den 1 maj det aktuella odlingsåret. I det fall utsädesköp sker efter den 1 maj ska den avsedda dokumentationen lämnas till länsstyrelsen snarast därefter.

Rengöring och desinfektion inom riskområde för skadegöraren

Rengöring och desinfektion av smittad utrustning, lager etc.

21 § Smittförklarade maskiner, redskap, transportmedel, anläggningar för hantering av potatis, lager eller delar därav, packningsutrustning och annan utrustning, inklusive förpackningsmaterial, ska rengöras och desinficeras enligt anvisning från Jordbruksverket innan de åter får användas. Efter desinfektion ska föremålen inte längre anses vara smittade. Förpackningsmaterial och mindre föremål får istället förstöras.

Dokumentation som styrker åtgärder för rengöring, desinfektion och destruktion enligt föregående stycke ska snarast efter vidtagen åtgärd lämnas till länsstyrelsen.

I 23 § finns bestämmelser om att föremål på smittad brukningsenhet även ska rengöras och desinficeras året efter det att smittan konstaterats.

Rengöring och desinfektion av övriga maskiner och lageranläggningar inom riskområdet

22 § Inom hela riskområdet ska, om detta inte redan skett enligt 21 §, maskiner, redskap, transportmedel, lager eller delar därav, packningsutrustning och annan utrustning som används vid odling och hantering av potatis rengöras och desinficeras innan de åter får användas. Rengöring och desinfektion ska göras enligt anvisning från Jordbruksverket.

Dokumentation som styrker åtgärder för rengöring och desinfektion enligt föregående stycke ska snarast efter vidtagen åtgärd lämnas till länsstyrelsen.

Ytterligare rengöring och desinfektion på smittad brukningsenhet

23 § På brukningsenhet med smittat fält ska, utöver vad som sägs i 21 och 22 §§, rengöring och desinfektion utföras efter det första odlingsåret efter det att smittan konstaterats. Rengöring och desinfektion ska göras enligt anvisning från Jordbruksverket. Sådan rengöring och desinfektion ska omfatta maskiner, redskap, transportmedel, lager eller delar därav, packningsutrustning och annan utrustning som används vid odling och hantering av potatis inom riskområde avgränsat enligt 12 §.

Dokumentation som styrker åtgärder för rengöring och desinfektion enligt föregående stycke ska snarast efter vidtagen åtgärd lämnas in till länsstyrelsen.

Utbytbart odlingssubstrat

24 § I produktionssystem där det är möjligt att fullständigt byta ut odlingssubstratet ska saneringsarbetet ske enligt anvisning från Jordbruksverket.

Länsstyrelsens ansvar

Åtgärder vid bekräftad förekomst

25 § När skadegöraren konstaterats på en brukningsenhet och länsstyrelsen av Jordbruksverket fått kännedom om detta ska länsstyrelsen efter samråd med odlaren snarast möjligt vidta följande åtgärder:

1. Upprätta en rapport över följande:

- a. De potatispartier som fanns kvar på brukningsenheten vid den tidpunkt då skadegöraren påträffades. Sort och uppskattad mängd för respektive potatisparti ska anges.
- b. Eventuellt samarbete med andra odlare eller företag vad gäller maskiner och utrustning för odling, sortering, paketering eller lagring av potatis under det senaste odlingsåret.
- c. Vilka odlare eller företag som fram till dess skadegöraren konstaterats mottagit potatis producerad under det senaste odlingsåret.
- d. Certifieringsnummer eller motsvarande för det utsäde som använts under det senaste odlingsåret.

2. Markera följande på den ekonomiska kartan eller motsvarande:

- a. Det eller de fält där potatis odlats under det senaste odlingsåret.
- b. Det eller de fält där det potatisparti odlats i vilken skadegöraren påträffats.

Den dokumentation som avses i första stycket ska snarast lämnas till Jordbruksverket.

Uppföljning

26 § Länsstyrelsen ska följa upp kraven på växtföljd, undersöka förekomst av plantor från övervintrade knölar av potatis enligt 17-19 §§ samt ta emot den dokumentation som styrker användning av certifierat utsäde enligt 19-20 §§ samt rengöring, desinfektion och destruktion enligt 21-23 §§. Länsstyrelsen ska årligen, senast den 1 september, skriftligen meddela Jordbruksverket följande:

1. resultatet av uppföljningen av kraven på växtföljd,
2. resultatet av uppföljningen av plantor från övervintrade knölar, och
3. vilken dokumentation som länsstyrelsen fått in och som styrker åtgärder enligt 19-23 §§.

I det fall länsstyrelsen har misstanke eller kännedom om att åtgärder enligt dessa föreskrifter eller enligt beslut om bekämpning av skadegöraren inte har efterlevts ska länsstyrelsen snarast möjligt underrätta Jordbruksverket om detta. Länsstyrelsen ska även i övrigt medverka vid bekämpning av skadegöraren på sätt som Jordbruksverket beslutar.

Övriga bestämmelser

Undantag

27 § Jordbruksverket kan, om det finns särskilda skäl, besluta om undantag från föreskrifterna i denna författning om så kan ske utan att bestämmelserna i direktiv 93/85/EEG eftersätts.

Ytterligare bestämmelser

28 § Bestämmelser om märkning av potatis som omsätts inom Europeiska unionen samt om innehav och hantering av kulturer av skadegöraren finns i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1995:94) om skyddsåtgärder mot spridning av växtskadegörare respektive i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1996:13) om införsel från tredje land eller förflyttning inom Europeiska unionen (EU) av växter m.m. för vetenskapligt ändamål.

Denna författning träder i kraft den 1 april 2007 då Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2000:74) om bekämpning av ljus ringröta på potatis upphör att gälla.

MATS PERSSON

Ulrika Rinman
(Växtinspektionen)

Bilaga

System för avfallshantering på anläggning som hanterar potatis smittad av skadegöraren

Fast avfall

Fast avfall omfattar potatisavfall, inklusive kasserad potatis och skal, samt annat fast avfall som har kommit i kontakt med den smittade potatisen, inklusive jord, stenar och annat skräp.

Fast avfall ska bortskaffas på något av följande sätt:

1. Uppläggning på avfallsplats som kan godkännas av Jordbruksverket, där det inte finns någon risk för att skadegöraren sprids till omgivningen. Transporten dit ska ske på sådant sätt att det inte finns någon risk för att avfall förloras på vägen. I 10 och 13 §§ förordningen (2001:512) om deponering av avfall och i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2004:4) om hantering av brännbart avfall och organiskt avfall finns bestämmelser om deponering av organiskt avfall.
2. Förbränning
3. Annat omhändertagande som kan godkännas av Jordbruksverket.

Flytande avfall

Flytande avfall som innehåller uppslammade fasta ämnen ska först genomgå filtrering eller sedimentation. Den fasta fasen ska sedan bortskaffas som fast avfall.

Flytande avfall ska sedan bortskaffas på något av följande sätt:

1. Upphettning till minst 60 °C under minst 30 minuter.
2. Annat omhändertagande som kan godkännas av Jordbruksverket. För att Jordbruksverket ska kunna godkänna omhändertagandet ska det åtminstone säkerställas att avfallet inte kommer att komma i kontakt med jordbruksmark.